

Lausunto
27.10.2014

Oikeusministeriö

Asia: Luonnos rikosuhrimaksua koskevaksi hallituksen esitykseksi (OM 1/62/2013)

Autoliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto tässä asiassa.

Hallituksen esityksen luonnoksessa laiksi rikosuhrimaksusta perustellaan laajasti sitä, miksi taloudellisesti ei ole mahdollista kerätä maksua vain niistä rikoksista, joissa on uhri tai joiden seurauksena syntyy yleensä tarve käyttää rikosuhripalveluja.

Maksujärjestelmien laillisuuden vaatimus on, että ne peritään palvelusta, joka rahoitetaan niiden tuotolla. Maksun tulee olla suhteutettu palvelun tuotantokustannuksiin ja sen tulee olla määrällisesti oikea sekä yhteydessä sen maksajan toimintaan tai sen seurauksiin.

Nyt esitetty malli on laajennettu taloudellisista syistä koskemaan laajaa joukkoa rikoksia, joissa ei ole uhria tai joiden osuus esimerkiksi rikosuhripäivystyksessä käsiteltävistä tapauksista ei ole mainittava. Koska näiltä rikoksilta puuttuu yhteys rikosuhripalvelujen kysyntään ja tarpeeseen, ei hallituksen esityksen luonnoksessa ole kyse maksusta vaan verosta tai lisärangaistuksesta. Suomessa tieliikenteen rangaistusjärjestelmä on kansainvälisesti arvioiden erittäin ankara, eikä nyt esitetylle rangaistusluonteiselle lisämaksulle ole olemassa perusteita.

Tieliikenne rikokset ovat tyypiltään rikoksia, joiden osuus rikosuhritoiminnan kysynnästä on vähäinen, mutta joiden maksuosuus koko järjestelmän rahoittamisesta olisi korkea. Arvion mukaan puolet maksuista kerättäisiin tieliikenne rikoksista ja oletettavasti perityksi saaduista maksuista osuus olisi vielä merkittävästi suurempi. Hallituksen esityksen luonnoksesta ei selviä, mikä osa rikosuhrien tukipalveluiden asiakkaista on tieliikenne rikosten uhreja. Tällä perusteella katsomme, että kyse on verosta tai lisärangaistuksesta eikä maksusta.

Autoliitolla ei ole mitään sitä vastaan, että Suomessa kehitetään sinänsä tarpeellista rikosuhripäivystystä, mutta ellei maksua voida kohdistaa nyt esitettyä tarkemmin rikoksiin joissa on uhri tai jotka työllistävät rikosuhritoimintaa, sen rahoitus tulisi toteuttaa valtion yleisestä budjetista.

Kunnioittavasti,

Pasi Nieminen
Autoliitto Ry